

АУССЕМ Володимир Християнович (1879, м. Орел, Росія — 1937) — радянський державний, партійний, військовий діяч, дипломат. Навч. в Орлов. кадет. корпусі, де зазнав впливу ідей марксизму, брав участь у студент. гуртку. У 1898 — березні 1901 — студент Харків. технол. інституту, чл. студент. с.-д. організації. Член РСДРП (1901). У березні 1901 А. заарештовано, вислано за кордон (до 1904). Закін. політехнікум у Брауншвейзі (Німеччина). Після повернення працював у Поділ. організації РСДРП, створював рев. групи на цукр. заводах, керував страйками. Під час 1-ї світової війни — ополченець. Після Лютн. революції 1917 А. обрано чл. Київ. ради солдат. депутатів; у липні — грудні 1917 — заступник голови ради робітн. і селян. депутатів у Полтаві; на 1-му Всеукр. з'їзді Рад у Харкові (11-12 грудня 1917) — чл. ВУЦВК. У першому більшов. уряді в

Україні обіймає посаду Нар. секр. (міністра) фінансів (до лютого 1918). Делегат 1-го з'їзду КП(б)У в Москві (5-12 липня 1918). Улітку — восени 1918 — один із кер. т. зв. повстанських (інспіров. більшовиками) частин у «нейтральній смузі» біля кордонів УНР. 22 вересня — 1 грудня 1918 — командир 2-ї Укр. рад. повстан. дивізії. Від грудня 1918 — в. о. нач. штабу Реввійськради Червоної армії України, командувач групи військ Харків. напрямку 2-ї укр. рад. армії, яка захопила тер. Лівобережж. України, Одесу й Севастополь під час війни між УНР та рад. Росією 1919. У червні — жовтні 1919 — чл. Реввійськради 8-ї більшов. армії, яка вела бої з військами «білого руху» на Лівобережжі. 1920 працював у Вищій Раді нар. господарства УСРР (ВРНГ УСРР). У лютому — серпні 1920 — нач. Реєстраційного упр. (розвідка) Польового штабу Реввійськради РРСФР. 1921-25 — повноваж. представник УСРР у Німеччині та Австрії. Підписує угоду між УСРР і Німеччиною про взаємне визнання, від імені РСРР — угоду з Грецією, організовує закордонну пропагандист. роботу з метою розкладу укр. політ. еміграції. Голова ВРНГ УСРР (1925-26). У 1926-27 — торг. представник РСРР у Туреччині. 1927 виключений із партії як прихильник т. зв. троцькістсько-зінов'євської опозиції у ВКП(б) і репресований. Є дані, що 1929 його висилали в Казахстан на 3 р. як опозиціонера. 1937 пропав безвісти у тайзі. Реабіліт. помертню.

Рекомендована література

1. В. Х. Ауссем: Матеріали до біографії // УІЖ. 1989. № 1;
2. Империя ГРУ. Москва, 1999. Т. 2.

Д. В. Веденєєв

Бібліографічний опис:

Ауссем Володимир Християнович / Д. В. Веденєєв // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-44636>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).